

Đề thi tuyển sinh môn Ngữ văn vào lớp 10 chuyên tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu 2021

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (2.0 điểm)

Đọc văn bản sau:

Họp mặt lớp cũ, thầy giáo già tóc đã điểm sương, gặp lại học trò rung rung nước mắt. Thầy hỏi đi hỏi lại chỉ một câu: “Cuộc sống em giờ ra sao? Có hạnh phúc không em?”

Cô bạn lớp trưởng năm xưa ngồi xuống cạnh thầy, nửa đùa nửa thật: “Thầy ơi, bao nhiêu năm trời không gặp, vậy mà thầy chỉ mong đợi ở tụi em có điều đó thôi sao?”

Phải rồi, chỉ điều đó thôi sao? Không phải là ông nọ bà kia, không phải là chức này tước khác, không phải tiền này của nọ. Cũng không phải đã đóng góp được điều gì cho xã hội, cho đất nước. Chẳng lẽ chỉ là hạnh phúc thôi sao, hờ thầy?

Thầy cười. Học trò của thầy ai cũng có năng lực và lòng tự trọng. Và chỉ cần hai thứ đó thì chắc chắn các em sẽ có đóng góp cho xã hội bằng cách này hay cách khác. Thầy không băn khoăn về việc đó. Rồi thầy nheo đuôi mắt đã đầy nếp nhăn, và hỏi: “Em không nhớ ngày ra trường thầy nói gì sao? Thầy đã hỏi các em có bao giờ suy nghĩ tại sao lại là “Độc lập – Tự do – Hạnh phúc”? Tại sao là Hạnh phúc mà không phải là Thịnh Vượng hay Văn Minh? Hoá ra không em nào suy nghĩ về điều đó cả.”

(Trích “Nếu biết trăm năm là hữu hạn”, Phạm Lữ Ân, NXB Hội nhà văn, 2019, tr.38)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Xác định phương thức biểu đạt chính trong văn bản trên

Câu 2. Tại sao khi gặp lại học trò mà chỉ hỏi về hạnh phúc

Câu 3. Hãy giúp học trò cũ trả lời câu hỏi của người thầy: “Thầy đã hỏi các em có bao giờ suy nghĩ tại sao lại là “Độc lập – Tự do – Hạnh phúc”? Tại sao là “Hạnh phúc” mà không phải là “Thịnh Vượng” hay “Văn Minh”?

II. PHẦN LÀM VĂN (8,0 điểm)

Câu 1. (3.0 điểm)

Trong cuốn sách “999 lá thư gửi cho chính mình” (Miêu Công Tử - NXB Thanh niên, 2019)

Bức thư 278 viết:

“Trưởng thành là gì? Đừng dễ dàng trở thành người bạn không muốn, đừng điên cuồng chạy theo sau người khác”

Bức thư 313 viết:

“Biểu hiện của trưởng thành là bạn không còn cãi lại bố mẹ, học được cách nhượng bộ để giữ gìn tình bạn, học được cách độc lập không dựa dẫm người khác. (...) Học cách nhìn nhận rõ bản thân, không phải rất tốt nhưng cũng không đến nỗi tệ.”

Em hãy viết một bức thư gửi cho chính mình để trả lời câu hỏi: Thế nào là trưởng thành?

Câu 2. (5.0 điểm)

“Cái hồn của thơ không phải là chữ mà là cái vàng sáng tỏ mờ bao quanh mỗi chữ.”

(Chu Văn Sơn)

Em hãy làm sáng tỏ nhận định trên qua hai tác phẩm “Đoàn thuyền đánh cá” của Huy Cận và “Nói với con” của Y Phương.

Đáp án đề tuyển sinh lớp 10 môn Văn chuyên 2021 tỉnh Bà Rịa-Vũng Tàu

Câu 1:

Học sinh có thể trình bày một trong các phương thức biểu đạt có trong đoạn trích.

Gợi ý: Biểu cảm, tự sự.

Câu 2:

Phép liên kết trong đoạn văn: Phép thế Từ ngữ thể hiện: “Đó là” thế cho những con người thâm lặng”

Câu 3:

Cách giải: Học sinh có thể trình bày theo theo cảm nhận của mình, lý giải

Gợi ý:

- Khu cách ly hiện lên như một thế giới chứa đầy sự ân cần chăm sóc của những tấm lòng ấm áp yêu thương. Thế giới của những người anh hùng thâm lặng.

- Nơi đó giúp con người hiểu ra rằng hạnh phúc là được sống trong niềm tin và tình yêu thương

- Điều đó gợi cho em niềm tự hào với truyền thống tương thân tương ái của người dân Việt Nam Đồng thời thêm tin tưởng vào chiến thắng đại dịch Covi.

II. PHẦN LÀM VĂN.

Câu 1:

I. Mở đoạn

Giới thiệu vấn đề cần bàn luận

II. Thân đoạn 4. Giải thích thế nào là “lòng biết ơn”?

- Lòng biết ơn là sự ghi nhớ công ơn, tình cảm mà người khác mang lại cho mình. Những hành động, việc làm mà họ hi sinh để mang lại niềm hay hạnh phúc hay niềm vui cho mình.

b. Biểu hiện của lòng biết ơn trong cuộc sống

- Luôn ghi nhớ công ơn của họ trong lòng - Có những hành động thể hiện sự biết ơn

- Luôn mong muốn đền đáp công ơn của những người đã giúp đỡ mình

c. Tại sao phải có lòng biết ơn? - Vì đó là nghĩa cử, truyền thống tốt đẹp của ông cha ta từ bao đời xưa.

- Lòng biết ơn là một tình cảm cao đẹp và thiêng liêng của mỗi con người.

- Mỗi công việc chúng ta thành công không phải tự nhiên mà có, dù lớn hay nhỏ cũng có sự giúp đỡ của ai đó, vậy nên ta cần phải có lòng biết ơn.

1. Mở rộng vấn đề

- Có một số người hiện nay không có lòng biết ơn. VD: Ăn cháo đá bát, qua cầu rút ván, ..

III. Kết đoạn

Nêu cảm nghĩ về lòng biết ơn

Nêu những công việc và thể hiện lòng biết ơn.

Câu 2: Cách giải:

1. Mở bài

Giới thiệu sơ lược về tác giả Lê Minh Khuê, tác phẩm Những ngôi sao xa xôi

+ Lê Minh Khuê là nhà văn nữ chuyên viết về cuộc sống chiến đấu của tuổi trẻ nơi tuyến đường Trường Sơn trong những năm chống Mỹ.

+ Những ngôi sao xa xôi là tác phẩm viết trong cuộc chiến chống Mỹ đang diễn ra vô cùng ác liệt, ngợi ca tinh thần dũng cảm của các cô gái thanh niên xung phong.

- Giới thiệu nhân vật Phương Định, nếu cảm nhận chung về nhân vật.

2. Thân bài

a. Khái quát về truyện

- Hoàn cảnh sáng tác: Tác phẩm được sáng tác vào những năm 1970 trong thời kì kháng chiến chống Mỹ vô cùng gian khổ, ác liệt, thanh niên miền Bắc lúc khí thế sôi nổi vì miền Nam “Xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước

- Mà lòng phơi phới dậy tương tự, lúc đó tác giả từng là chiến sĩ thanh niên xung phong ở Trường Sơn.

- Giá trị nội dung: Truyện đã khắc họa rõ nét tâm hồn trong sáng, mộng mơ cùng tinh thần lạc quan, dũng cảm, giàu nghị lực của những cô gái thanh niên xung phong đặc biệt là Phương Định.

b. Cảm nhận về nhân vật Phương Định trong đoạn trích trên: *Hoàn cảnh sống và chiến đấu của Phương Định

- Sống trong hầm giữa chân đồi cao điểm

- Công việc : đo khối lượng đất lấp vào hố bom, đếm bom chưa nổ và nếu cần thì phá bom nổ, "chạy trên cao điểm cả ban ngày".

->Hoàn cảnh sống và công việc hết sức nguy hiểm, căng thẳng, cái chết luôn rình rập.

* Đoạn trích trên đã làm nổi bật phẩm chất anh hùng của Phương Định trong lần phá bom

- Có tinh thần trách nhiệm cao với công việc

+ Nhận nhiệm vụ phá bom nguy hiểm như một việc làm quen thuộc hàng ngày

+ Hành động chuẩn xác, thuần thục

+ Xem công việc quan trọng hơn cả tính mạng của mình

- Dùng cảm gan dạ - Bình tĩnh, tự tin và rất tự trọng
 - Khi thực hiện nhiệm vụ phá bom
 - + Ban đầu có vẻ căng thẳng, hồi hộp.
 - + Cô cảm thấy ánh mắt các chiến sĩ đang dõi theo và cổ can đảm hơn, không cho phép mình đi khom
 - + Lòng tự trọng của cô đã chiến thắng cả bom đạn
- c. Nghệ thuật nổi bật của đoạn trích: - Khắc họa thành công tâm lý nhân vật, làm nổi bật tượng đài anh hùng của cô thanh niên xung phong trong lần phá bom
- Sử dụng ngôi kể thứ nhất, xưng “tôi”, giúp mạch kể chuyện tự nhiên và nhân vật dễ bộc lộ cảm xúc
 - Sử dụng hàng loạt các kiểu câu đặc biệt, rút gọn để cho thấy tình trạng khẩn trương, gấp gáp nơi chiến trường

3. Kết bài

- Cảm nhận về cô gái thanh niên Phương Định với vẻ đẹp anh hùng.
- Bài học cho bản thân về sự biết ơn, công hiến đối với đất nước